

τ' ἄδυτα τῶν ἀδύτων τοῦ ἀπολύτου ὄντος — ἀπολύτου Πραγματικοῦ. Καὶ τὴν αἰώνια αὐτὴ ἀλήθεια ἐπιβεβαιώνει ἀπόλυτα ἡ πνευματικὴ Ἱστορία ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητος. Ἡ Ἱστορία καὶ τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Τέχνης καὶ τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς Ἐπιστήμης. Ἡ πνευματικὴ δημιουργία ὅλου τοῦ Κόσμου, σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες, εἶναι δημιουργία τῶν ἀστραφτερῶν πνευματικῶν ἐνοράσεων τῶν μεγάλων δημιουργικῶν πνευμάτων ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητος, δημιουργία τῶν θαυμάτων ὅλων τῶν δημιουργικῶν μεγαλοφυῶν ὅλων τῶν λαῶν ὅλης τῆς Γῆς. Καὶ ἡ πιὸ βαθειὰ καὶ πιὸ ὑψηλὴ πνευματικὴ Ἐνόραση, ἡ μεταφυσικὴ Ἐνόραση, εἶναι ἡ μέθοδος τῶν μεγάλων καὶ ἀθάνατων δημιουργῶν, μυστῶν, ἱεροφαντῶν καὶ προφητῶν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας, τῶν πνευματικῶν τιτάνων τῆς Προσωκρατικῆς καὶ τῆς κλασσικῆς Ἀττικῆς Φιλοσοφίας. Καὶ ἡ ἄμεση ἀστραφτερὴ πνευματικὴ Ἐνόραση εἶναι καὶ ἡ μέθοδος τῆς μεταφυσικῆς τοῦ Πλάτωνος, τοῦ μεγαλύτερου μεταφυσικοῦ πνεύματος ὅλου τοῦ Κόσμου καὶ ὅλων τῶν αἰώνων, τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ θεμελιωτῆ τῆς ὑψηλότερης Μεταφυσικῆς, ποὺ εἶδε ὡς σήμερα ὅλος ὁ Κόσμος, τῆς Μεταφυσικῆς τοῦ ἀπολύτου Λόγου — ὄντος, τῆς Μεταφυσικῆς τοῦ αἰωνίου Πανελληνισμοῦ.

Ἡ Μεταφυσικὴ τοῦ ἀπολύτου Λόγου — ὄντος εἶναι ἡ μεταφυσικὴ τῆς ἀπόλυτης ἐνότητος τοῦ Σύμπαντος. Τῆς ἀπόλυτης ἐνότητος καὶ ταυτότητος τοῦ Λόγου καὶ τοῦ ὄντος. Καὶ μέσα στὸ φῶς τῆς μεταφυσικῆς αὐτῆς τῆς ἀπόλυτης ἐνότητος καὶ ταυτότητος τοῦ Σύμπαντος, τοῦ Παντός — Ἐνός — Πνεύματος, τὸ θεῖο, στὴν πρώτη πηγὴ τοῦ φυσικοῦ φῶς τῆς μεταφυσικῆς ἐνόρασης τοῦ Ἀνθρώπου καθαρῶν θεωρητικοῦ Λόγου εἶναι τὸ μοναδικὸ φῶς τῆς ἀπόλυτης Ἀλήθειας, τῆς μεταφυσικῆς Ἀλήθειας, τῆς Ἀλήθειας τοῦ Θεοῦ. Τὸ μόνο φῶς τῆς δραματικῆς πορείας καὶ τῆς τραγικῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου ὄντος μέσα στὶς ἄβυσσες τοῦ Σύμπαντος καὶ τῆς Αἰωνιότητος. Καὶ μὲ τὸ φυσικὸ αὐτὸ ἐσωτερικὸ φῶς τῆς μεταφυσικῆς ἐνόρασης τοῦ Καθαροῦ ἐνορατικοῦ Δημιουργικοῦ Λόγου ὁ ἐρημίτης στοχαστῆς τῶν στοχασμῶν αὐτῶν στοχάζεται καὶ βούλεται νὰ ἐκτελέσῃ τὸ πανυπέροτατο πνευματικὸ καὶ ἠθικὸ χρέος τῆς κοσμικῆς μοίρας του, τὸ χρέος τοῦ πλοῦ του καὶ τῆς διείσδυσής του μέσα στὸν ἀπέραντο φουρτουνιασμένο ὠκεανὸ τῆς Μεταφυσικῆς μὲ ὅλα τὰ σκοιὰδια του, τὶς αἰώνιες καταχνιές του καὶ τοὺς αἰώνιους παγετῶνές του.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο IV. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ.

Ἐπέροτατος σκοπὸς τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Φιλοσοφίας ἡ Ἀλήθεια καὶ μόνο ἡ Ἀλήθεια. Συνεπῶς τὸ πρόβλημα τῆς Ἀλήθειας εἶναι τὸ πρῶτο καὶ ὑψιστὸ πρόβλημα τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Φιλοσοφίας. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, ποὺ ὁ Ἀνθρώπος βαπτίζεται μέσα στὸ φῶς τοῦ Κόσμου καὶ ὡς τὴ στερνὴ στιγμή του ποὺ βυθίζεται μέσα στὴν αἰώνια Νύχτα καὶ τὸ αἰώνιο Μυστήριο, ὅλη ἡ ζωὴ του στρέφεται γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο τῆς Ἀλήθειας. Ἡ

ΑΛΗΘΕΙΑ είναι ο ήλιος του πνευματικού και ήθικου Σύμπαντος. Και όπως το φυσικό Σύμπαν δεν μπορεί ούτε μια στιγμή να υπάρξει και να ζήσει χωρίς το φως του ήλιου της φυσικής Δημιουργίας το ίδιο και το πνευματικό και ήθικό Σύμπαν δεν είναι δυνατό να υπάρξει και να ζήσει ούτε μια στιγμή χωρίς το φως του ήλιου της πνευματικής Δημιουργίας, του ήλιου της Ἀλήθειας. Το φως της Ἀλήθειας είναι η οὐσία, η ψυχή, το αίμα, το φως της Ζωής. Ὁλος ο Κόσμος, η Ζωή, το Ἄπειρο, ο Χρόνος, η Αἰωνιότητα, το Πᾶν, ὅλος ο πνευματικός πολιτισμός ὅλης της Ἀνθρωπότητας, Θρησκεία, Τέχνη, Φιλοσοφία, Ἐπιστήμη, ὅλοι οἱ πνευματικοὶ θεσμοὶ καὶ ὀργανισμοὶ της ζωῆς ὅλου τοῦ Κόσμου, θεμελιώνονται καὶ υψώνονται ἀπάνω στὴν Ἀλήθεια καὶ μόνο ἀπάνω στὴν Ἀλήθεια.

Τὸ πιὸ φλογερὸ καὶ πιὸ συγκλονιστικὸ πάθος της ψυχῆς τοῦ Ἀνθρώπου είναι τὸ πάθος της Ἀλήθειας καὶ μόνο της Ἀλήθειας. Τῆς ὄντολογικῆς, της μεταφυσικῆς Ἀλήθειας. Τὸ κράτος της Ἀλήθειας είναι παγκόσμιο καὶ παναιώνιο. Τὸ Πᾶν στὸν Κόσμο καὶ στὴ Ζωὴ είναι ἡ Ἀλήθεια καὶ μόνο ἡ Ἀλήθεια. Δίχως τὴν Ἀλήθεια δὲν ὑπάρχει ἀπολύτως τίποτα. Δὲν ὑπάρχει φῶς, δὲν ὑπάρχει ἀρετὴ, δὲν ὑπάρχει ζωὴ. Δίχως τὴν Ἀλήθεια ὑπάρχει μόνο τὸ κράτος τοῦ αἰώνιου Ὄφου, τοῦ Μηδενός, τοῦ Θανάτου.

Ἡ θέση αὐτὴ τοῦ προβλήματος της Ἀλήθειας στὴ ζωὴ ὅλου τοῦ Κόσμου ἐπιβάλλει τὴν πιὸ βαθειὰ φιλοσοφικὴ διερεύνησή του καὶ τὸν τέλειο φιλοσοφικὸ διαφωτισμὸ του. Καὶ τὸ πρῶτο καὶ κυριώτατο ἐρώτημα της Φιλοσοφίας της Ἀλήθειας είναι τὸ ἐρώτημα της οὐσίας της Ἀλήθειας, τὸ ἐρώτημα τοῦ Πιλάτου στὸ Χριστό: «Τὶ είναι ἡ Ἀλήθεια;» (Εὐαγγ. Ἰωάν. ΙΗ. 38)

Τὸ φῶς τοῦ προβλήματος της Ἀλήθειας είναι τὸ φῶς της εἰδικῆς φιλοσοφικῆς ἐπιστήμης της Γνωσιολογίας. Καὶ τὸ φῶς τοῦ γνωσιολογικοῦ προβλήματος της Ἀλήθειας είναι βασικὴ καὶ ἀπολύτως ἀναγκαία προϋπόθεση τοῦ ἀληθινοῦ φωτὸς τοῦ μεταφυσικοῦ προβλήματος. Τοῦ προβλήματος της οὐσίας τοῦ ὄντος. Ἡ πρώτη συνεπῶς ἄγνωστη καὶ μυστηριακὴ χώρα, ποὺ ο ποντοπόρος της Μεταφυσικῆς είναι ὑποχρεωμένος, ἀπ' αὐτὴ τὴ φύση τῶν πραγμάτων, νὰ προσπελάσει καὶ νὰ ἐξερευνήσει μέσα στὸν τρισκότεινο ὠκεανὸ της Μεταφυσικῆς, είναι ἡ χώρα της Ἀλήθειας. Καὶ τὸ ὕψιστο συνεπῶς πρωταρχικὸ πρόβλημα της κριτικῆς Μεταφυσικῆς είναι τὸ πρόβλημα της κριτικῆς ἀναζήτησης καὶ ἀνακάλυψης της ἀπόλυτης Ἀλήθειας, της μεταφυσικῆς Ἀλήθειας.

Ἡ μεταφυσικὴ Ἀλήθεια είναι ἡ ἀλήθεια τοῦ Λόγου μέσα στὴν περιοχὴ καὶ τοὺς κόσμους της Μεταφυσικῆς, τοὺς κόσμους τοῦ Ὑπερβατικοῦ, τοῦ Μεταφυσικοῦ. Ἀλλ' ἡ κριτικὴ φιλοσοφικὴ Σκέψη στὴ διερεύνησή της τοῦ προβλήματος της μεταφυσικῆς Ἀλήθειας θέτει τὸ πρωταρχικὸ ἐρώτημα: Τί είναι ἡ Ἀλήθεια; Καὶ ποιά είναι ἡ Ἀλήθεια;

Ὁργανο της κριτικῆς ἀναζήτησης καὶ ἀνακάλυψης της Ἀλήθειας είναι τὸ Ἀνθρώπινο Πνεῦμα. Τὸ πρῶτο συνεπῶς ἐρώτημα, ποὺ θέτει ἡ Φιλοσοφία της Ἀλήθειας στὸν ποντοπόρο της Μεταφυσικῆς, είναι τὸ ἐρώτημα:

Τὸ Ἀνθρώπινο Πνεῦμα ἔχει τὴ γνωστικὴ δύναμη καὶ ἱκανότητα νὰ συλλάβῃ τὴν ἀλήθεια τῆς Μεταφυσικῆς; Τὴν ἀλήθεια τῆς ὑπαρξῆς καὶ τῆς οὐσίας τοῦ κόσμου τῆς Μεταφυσικῆς; Τοῦ κόσμου τοῦ Θεοῦ;

Τὰ μεγάλα καὶ αἰώνια προβλήματα τῆς Μεταφυσικῆς, ἐτονίσσαμε ἤδη (Μέρος Α'), εἶναι τὰ προβλήματα τῆς οὐσίας καὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν καὶ αἰτιῶν καὶ τῶν τελικῶν σκοπῶν τοῦ ὄντος, τὰ προβλήματα τοῦ Θεοῦ, τῆς Ἀθανασίας, τῆς Ἐλευθερίας, τῆς κοσμικῆς μοίρας τοῦ Ἀνθρώπινου ὄντος. Τὸ κριτικὸ φιλοσοφικὸ πνεῦμα, ὡς πρῶτο ἐρώτημα στὴ φιλοσοφικὴ ἐξόρμησή του πρὸς τοὺς κόσμους τῶν μεγάλων μεταφυσικῶν καὶ ἠθικῶν προβλημάτων τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, θέτει τὸ ἐρώτημα: Τὸ Ἀνθρώπινο Πνεῦμα εἶναι σὲ θέση, ἀπὸ γνωσιοθεωρητικὴ ἀποψη, νὰ φωτίσῃ τὰ ὑψιστα αὐτὰ προβλήματα τῆς Μεταφυσικῆς; Ἡ ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα αὐτὸ εἶναι ὁ κύριος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς καὶ τὸ μεγάλο ἔργο τῆς Γνωσιολογίας. Τῆς ἐπιστήμης τῆς Ἀνθρώπινης Γνώσης, ποὺ φωτίζεται ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ φῶς τῆς Μεταφυσικῆς καὶ ταυτίζεται στὸ βάθος μὲ τὴ Μεταφυσικὴ. Ἀπ' τὸ ἓνα μέρος ἡ Μεταφυσικὴ προϋποθέτει τὴ Γνωσιολογία, ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος καὶ ἡ Γνωσιολογία προϋποθέτει τὴ Μεταφυσικὴ. Τὸ φῶς τῆς ὀρθῆς Μεταφυσικῆς εἶναι φῶς καὶ τῆς ὀρθῆς Γνωσιολογίας. Ἡ μεταφυσικὴ κοσμοθεωρία τῆς ταυτότητας τοῦ Λόγου καὶ τοῦ ὄντος δὲν εἶναι καὶ ἡ πιὸ ὑψηλὴ γνωσιολογικὴ θεωρία καὶ δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἰδεατὴ λύση τοῦ γνωσιολογικοῦ προβλήματος τῆς Ἀλήθειας;

Ὁ κύριος σκοπὸς τῶν στοχασμῶν αὐτῶν εἶναι ὁ φιλοσοφικὸς διαφωτισμὸς τοῦ προβλήματος τῆς Ἀθανασίας. Τὸ πρόβλημα ὅμως τῆς Ἀθανασίας συμπλέκεται μὲ ὅλα τ' ἄλλα μεγάλα μεταφυσικὰ προβλήματα. Ὁ διαφωτισμὸς ὅμως τῶν ἄλλων μεταφυσικῶν προβλημάτων προϋποθέτει τὸ διαφωτισμὸ καὶ τὴ λύση τοῦ βασικοῦ γνωσιολογικοῦ προβλήματος τῆς Ἀλήθειας. Τὸ πρῶτο συνεπῶς χρέος καὶ ἔργο τοῦ ποντοπόρου τῆς Μεταφυσικῆς εἶναι ὁ πλοῦς του πρὸς τὴ μυστηριώδη χώρα τῆς Ἀλήθειας, ἡ διεϊσδυσὴ του μέσα στὰ βάθη της καὶ ἡ ἐξερεύνηση ὅλων τῶν κόσμων της. Καὶ τὸ πρόβλημα τῆς Ἀλήθειας εἶναι ὑπέρτατη ἀνάγκη καὶ ἐπιβάλλεται ἀπολύτως νὰ θεωρηθῇ καὶ ἐδῶ σὲ γενικώτατες γραμμὲς πρὶν ἢ Ἀργῶ τῆς Μεταφυσικῆς ξανοιχθῇ μέσα στὸν ἀπέραντο ὠκεανὸ τοῦ Μεταφυσικοῦ. Στὸ κατῶφλι τοῦ οἰκοδομήματος τῆς Μεταφυσικῆς τὸ Ἀνθρώπινο Πνεῦμα ἀντιμετωπίζει πάντα τὸ γνωσιολογικὸ πρόβλημα τῆς Ἀλήθειας. Χωρὶς τὸ φῶς τοῦ προβλήματος τῆς Ἀλήθειας εἶναι τελείως ἀδύνατο καὶ ἀποκλείεται ἀπολύτως νὰ θεμελιωθῇ τὸ ἔργο τῆς Μεταφυσικῆς. Ὁ ἀγῶνας τῆς Μεταφυσικῆς εἶναι ὁ τιτάνιος ἀγῶνας τῆς ὑπέρβασης τοῦ Πνεύματος πρὸς τοὺς κόσμους τῆς οὐσίας τοῦ ἀπολύτου ὄντος. Ὁ ἀγῶνας ὅμως αὐτὸς προϋποθέτει τὴ δύναμη τοῦ Ἀνθρώπινου Πνεύματος νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ὑπέρβαση αὐτή. Καὶ τὸ ζήτημα αὐτὸ διαφωτίζει μόνον ἡ φιλοσοφικὴ ἐπιστήμη τῆς Γνωσιολογίας, τῆς κριτικῆς Γνωσιολογίας, στὸ φῶς καὶ τῆς ἴδιας τῆς Μεταφυσικῆς, τῆς κριτικῆς Μεταφυσικῆς.

Φυσικὰ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὰ πλαίσια τῶν στοχασμῶν αὐτῶν ἡ πλατεῖα ἀνάπτυξη ὅλων τῶν σχετικῶν γνωσιολογικῶν προβλημάτων. Δὲν εἶναι δυ-

νατὸ φυσικὰ νὰ θεωρηθοῦν ἐδῶ παρὰ σὲ γενικώτατες γραμμὲς μόνο τὰ προβλήματα ποὺ δέρονται ἐσωτερικὰ βαθύτατα μὲ τὸ μεταφυσικὸ πρόβλημα τοῦ ὄντος. Καὶ τὰ προβλήματα αὐτὰ εἶναι: α) Τὸ πρόβλημα τῆς οὐσίας τῆς Ἀλήθειας καὶ β) Τὸ πρόβλημα τῆς ἀξίας τῆς Ἀνθρώπινης Γνώσης.

*

Τὸ πρῶτο φῶς τῆς κριτικῆς γνωσιολογικῆς Φιλοσοφίας εἶναι τὸ φῶς τοῦ προβλήματος τῆς οὐσίας τῆς Ἀλήθειας. Τὸ φῶς τοῦ ἐρωτήματος: Τί εἶναι ἡ Ἀλήθεια;

Τὸ Ἀνθρώπινο Πνεῦμα, εἶπαμε ἤδη (Κεφ. ΙΙ τοῦ Μέρους Α'), ἔχει τὴ γνωστικὴ δύναμη νὰ συλλαμβάνη δύο πρῶτες ἀπόλυτες, παγκόσμιες καὶ παναιώνιες ἀλήθειες. Τὴν ἀλήθεια τῆς Ἀβύσσου, τῆς Ὑπαρξῆς, τοῦ Κόσμου, τοῦ ὄντος, καὶ τὴν ἀλήθεια τοῦ Λόγου, τῆς Συνείδησης, τοῦ Ἀνθρώπου.

Στὴν πρώτη στιγμή της, τὴν κοσμολογικὴ στιγμή της, ἡ Φιλοσοφία θεμελιώνει τὴν ἀπόλυτη ἀλήθεια τῆς ὕπαρξης μιᾶς ἀπόλυτης πραγματικότητος, τῆς πραγματικότητος τοῦ κοσμικοῦ Σύμπαντος καὶ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπινου ὄντος μέσα στὸ Σύμπαν. Στὴ δεύτερη στιγμή της, τὴν ἀνθρωπολογικὴ στιγμή της, ἡ Φιλοσοφία θεμελιώνει τὴν ἀπόλυτη ἀλήθεια τῆς ὕπαρξης καὶ τῆς δημιουργίας τοῦ Ἀνθρώπινου Λόγου μέσα στὸ κοσμικὸ Σύμπαν, ὡς πηγῆς τῆς Ἀρετῆς τοῦ Ἀνθρώπινου ὄντος.

Οὐσιαστικὸς σκοπὸς τῆς Μεταφυσικῆς εἶναι ὁ διαφωτισμὸς τοῦ προβλήματος τῆς θέσης τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Σύμπαν, μὲ ἄλλους λόγους ἢ αὐτοσυνείδηση τοῦ Λόγου, ἢ συνείδηση τῆς πραγματικῆς, τῆς ὄντολογικῆς θέσης τοῦ Λόγου (τοῦ Ἀνθρώπου) μέσα στὴν Ἀβύσσο τοῦ Σύμπαντος.

Τὸ βασικὸ πρόβλημα τῆς Φιλοσοφίας, ὡς Μεταφυσικῆς, ὡς ὄντολογίας, εἶναι τὸ πρόβλημα τοῦ πραγματικοῦ, τοῦ ὄντολογικοῦ δεσμοῦ τοῦ ὄντος, τοῦ Κόσμου, καὶ τοῦ Λόγου, τῆς οὐσίας καὶ τῆς ψυχῆς καὶ τῶν δύο αὐτῶν κόσμων. Τὸ φῶς τῆς ἀρμονίας τῶν δύο αὐτῶν κόσμων, τῆς Ἀβύσσου καὶ τοῦ Λόγου, τοῦ ὄντος καὶ τοῦ Πνεύματος, εἶναι τὸ φῶς τῆς οὐσίας τῆς Ἀλήθειας.

Ἡ Ἀλήθεια, στὴν ἀπόλυτη πραγματικότητά της, εἶναι ΣΚΕΨΗ — ΚΡΙΣΗ τοῦ γνωστικοῦ ὄργάνου τοῦ Ἀνθρώπινου ὄντος. Σκέψη — Κρίση τοῦ Ἀνθρώπινου Πνεύματος γιὰ τὴν Ἀβύσσο, τὸν Κόσμο, γιὰ τὴν ὕπαρξη καὶ τὴν οὐσία τοῦ Κόσμου (ὄντος) καὶ τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸν Κόσμο. Ἐσωτερικὴ ἐνέργεια τοῦ Ἀνθρώπινου Πνεύματος, ὡς μοναδικοῦ ὄργάνου τῆς Ἀνθρώπινης Γνώσης ποὺ ἀναφέρεται στὴν ὕπαρξη καὶ τὸ οὐσιαστικὸ περιεχόμενον τοῦ ἀντικειμένου της (τοῦ κοσμικοῦ ὄντος), τοῦ ὑπερβατικοῦ (πέρ' ἀπὸ τὴ γνωστικὴ συνείδηση τοῦ γνωστικοῦ Ὑποκειμένου, τοῦ Ἀνθρώπου) ἐξωτερικοῦ Κόσμου, ὡς καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου τοῦ Ἀνθρώπου, τοῦ κόσμου τῆς ψυχῆς του, ὡς ἀντικειμένου καθαρῆς πνευματικῆς θεωρίας καὶ γνώσης.

Οὐσία τῆς Ἀλήθειας, τῆς Σκέψης — Κρίσης τοῦ Πνεύματος γιὰ τὸν Κόσμο, εἶναι ἡ τελεία καὶ ἀπόλυτη συμφωνία τῆς μετὰ τὸ ἀντικείμενό της, τὴν ὕπαρξη τῆς Πραγματικότητας, τοῦ Κόσμου, τοῦ ὄντος, ἡ συμφωνία τοῦ στοχαστικοῦ ἢ γνωστικοῦ Ὑποκειμένου μετὰ τὸ ἀντικειμενικὸ περιεχόμε- νο, τὴν ὕπαρξη καὶ τὴν οὐσία τοῦ γνωριζόμενου ἀντικειμένου τῆς (τοῦ ὄντος). Ἀντικείμενο τῆς Ἀλήθειας εἶναι ἡ ἀπόλυτη ἐξωτερικὴ ἢ ἐσωτε- ρικὴ (τῆς ψυχῆς μας) πραγματικότητα, τὸ ἀπόλυτο ὄν, ἡ ὕπαρξη καὶ ἡ οὐσία (ἢ ψυχὴ) τοῦ ἀπολύτου ὄντος. Μὲ ἄλλους λόγους ἡ Ἀλήθεια εἶναι ἡ τελεία καὶ ἀπόλυτη ἁρμονία τοῦ Ὑποκειμένου καὶ τοῦ Ἀντικειμένου τῆς Γνώσης, τοῦ Λόγου καὶ τοῦ ὄντος, τοῦ Πνεύματος καὶ τοῦ Κόσμου. Ἀν- τίθετα ἢ ἀσυμφωνία τοῦ Λόγου καὶ τοῦ ὄντος, τῆς Συνείδησης καὶ τοῦ Πραγματικοῦ, εἶναι τὸ Ψεῦδος.

Τῆ φύση καὶ τὴν οὐσία τῆς Ἀλήθειας καὶ τοῦ Ψεύδους ὁρίζει, μετὰ τὸ θαυμασιώτερο τρόπο, ἡ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία. Ὁ Ἀριστοτέλης τονίζει: «Τὸ μὲν γὰρ λέγειν τὸ ὄν μὴ εἶναι ἢ τὸ μὴ ὄν εἶναι ψεῦδος, τὸ δὲ τὸ ὄν εἶναι καὶ τὸ μὴ ὄν μὴ εἶναι ἀληθές» (Μεταφυσ. Γ.7.1011 β 26)

Ἡ Ἀλήθεια διακρίνεται οὐσιαστικὰ καὶ ὄντολογικὰ ἀπὸ τὴν ἀπόλυτη Πραγματικότητα καὶ δὲν ταυτίζεται καθόλου μετὰ τὴν ἀπόλυτη Πραγματικό- τητα. Ἡ Ἀλήθεια δὲν εἶναι ἡ ἀπόλυτη Πραγματικότητα. Ἡ Ἀλήθεια δὲν εἶναι ἐξωτερικὴ, ἀλλ' ἐσωτερικὴ, πνευματικὴ ὄντοτητα μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ γνωστικοῦ Ὑποκειμένου, μ' ἓνα λόγο γνωσιολογικὴ ἀλήθεια. Ἡ Πρα- γματικότητα εἶναι ἐξωτερικὴ ὄντοτητα, ἔξω ἀπὸ τὴν ψυχὴ μας, τὸ ἐσωτερι- κὸ ἐγὼ μας. Ἡ Πραγματικότητα εἶναι ἀντικείμενο τῆς ἐσωτερικῆς, τῆς πνευματικῆς θεωρίας ἢ γνώσης, τοῦ γνωστικοῦ Ὑποκειμένου, δηλαδὴ ὄν- τολογικὴ Πραγματικότητα.

Κι' ἐδῶ ἡ φιλοσοφικὴ σκέψη τοῦ Ἀριστοτέλη φωτίζει θαυμασιώτατα τὸ πρόβλημα τῆς οὐσίας τῆς Ἀλήθειας: «Οὐ γὰρ ἔστι τὸ ψεῦδος καὶ τὸ ἀληθές ἐν τοῖς πράγμασιν... ἀλλὰ ἐν διανοίᾳ» (Μεταφ. Ε.4.1027 β.25)

Ἡ Ἀλήθεια συνεπῶς τῆς Ζωῆς εἶναι ἡ ὀρθὴ κρίση τοῦ Ἀνθρώπι- νου Πνεύματος γιὰ τὴ Ζωή, τὸ νὰ παίρνη ὁ Ἄνθρωπος, ὁ πνευματικὰ φωτισμένος Ἄνθρωπος, τὴν πνευματικὴν στάση ποὺ πρέπει μπροστὰ στὸν Κόσμο, στὴ Ζωή, στὴν ἀπόλυτη Πραγματικότητα. Καὶ ἡ στάση αὕτη εἶναι ἡ στάση τῆς ἀπόλυτης ἁρμονίας τῆς Σκέψης — Κρίσης τοῦ Ἀνθρώπου γιὰ τὴν Πραγματικότητα καὶ τῆς Πραγματικότητας. Τῆς τελείας συμφωνίας τοῦ Πνεύματος μετὰ τὴ φύση καὶ τὴν οὐσία, μ' ἓνα λόγο μετὰ τὴν ψυχὴ, τῆς ἀπόλυτης Πραγματικότητας, τὴν ψυχὴ τοῦ ἀπολύτου ὄντος (ὄντως ὄν- τος).

Ἡ Ἀλήθεια, ὡς σκέψη — κρίση τοῦ Πνεύματος γιὰ τὴν Πραγματικό- τητα, θεμελιώνεται πάντα ἀπάνω στὴν Πραγματικότητα καὶ μόνο ἀπάνω στὴν ἀπόλυτη Πραγματικότητα. Τὸ μοναδικὸ ἀπόλυτο κριτήριο τῆς Ἀλή- θειας εἶναι ἡ τελεία καὶ ἀπόλυτη συμφωνία τῆς μετὰ τὸ ἀντικείμενό της, τὴν ἀπόλυτη Πραγματικότητα.

Ἡ τελεία ἁρμονία τοῦ Πνεύματος καὶ τοῦ ὄντος, ἡ Ἀλήθεια, εἶναι ἀπόλυτα ἀναγκαῖα προϋπόθεση καὶ τὸ θεμέλιο ὅλων τῶν θεμελίων τῆς

Ζωής. Καρπὸς τοῦ δέντρου τῆς Ἀλήθειας εἶναι ἡ νίκη καὶ ὁ θρίαμβος τοῦ Ἀνθρώπου στὴ Ζωή. Καρπὸς τῆς ἀσυμφωνίας καὶ δυσαρμονίας τοῦ Πνεύματος καὶ τοῦ Πραγματικοῦ, τῆς πνευματικῆς Πλάνης, τοῦ Ψεύδους, εἶναι ἡ καταστροφή τοῦ Ἀνθρώπου στὴ ζωὴ του, ἡ Ὀδύνη, ἡ Τραγωδία.

Ἡ σημασία καὶ ἡ ἀξία τῆς Ἀλήθειας γιὰ τὴ Ζωὴ εἶναι ἀπειρη, ὄχι μόνο ἀπὸ τὴν ὄντολογικὴ ἀποψη, τὴν ἀποψη τῆς Μεταφυσικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴ δειοντολογικὴ ἀποψη τῆς Ζωῆς, τὴν ἀποψη τῆς Ἠθικῆς. Καὶ ἡ Ἠθικὴ θεμελιώνεται ἀπάνω στὴν Ἀλήθεια, ὅπως καὶ ἡ Μεταφυσικὴ. Ἡ Ζωὴ εἶναι τὸ ἁρμονικὸ σφιχταγκάλισμα τοῦ Πνεύματος καὶ τοῦ Κόσμου. Ἀντίθετα τὸ Ψεῦδος εἶναι ἡ διάσπαση τῆς ἁρμονίας τοῦ Πνεύματος καὶ τοῦ Κόσμου, ἡ σύγκρουση τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς Πραγματικότητας, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν καταστροφή τοῦ Ἀνθρώπου. Ἡ Ἀλήθεια ἀνεβάζει στὸν Οὐρανὸ, στὸν Ἡλιο, στὴν Ἀθανασία, στὴ Θεότητα, τὸ Ψεῦδος ἀντίθετα γκρεμίζει μέσα στὰ Ἰάγματα τοῦ Ἄδη, στὸ Ζόφο, στὸ Μηδέν. Ἡ Ἀλήθεια εἶναι ἡ Ζωή. Τὸ Ψεῦδος εἶναι ὁ Θάνατος.

Ἡ φύση αὐτὴ τῆς Ἀλήθειας καὶ ἡ ἀπειρη ἀξία της γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸν Κόσμο δικαιολογεῖ ἀπόλυτα ὄλους τοὺς τιτάνιους ἀγῶνες τοῦ Ἀνθρώπινου Πνεύματος στὴν πνευματικὴ Ἱστορία ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητας γιὰ τὴ θεωρητικὴ διεξόδυσή του μέσα στὰ βάρη τῶν πιὸ κρυφῶν καὶ πιὸ σκοτεινῶν σφαιρῶν ὄλων τῶν κόσμων τῆς οὐσίας τοῦ ὄντος καὶ τὴ θεμελίωση τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ἀπάνω στὴν ἀπόλυτη Ἀλήθεια, τὴν ὄντολογικὴ, τὴ μεταφυσικὴ Ἀλήθεια, τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀνακάλυψη τῆς μεταφυσικῆς Ἀλήθειας δὲν ἱκανοποιεῖ μόνο τὸ βαθύτατο θεωρητικὸ πάθος καὶ τὴν πιὸ συγκλονιστικὴ οὐσιαστικὴ ἀνάγκη τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, τὴν ἀνάγκη τῆς λύτρωσής της ἀπὸ τὸ στοιχεῖο τῆς μεταφυσικῆς ἀγωνίας, τοῦ Χρόνου καὶ τοῦ Θανάτου, ἀλλ' εἶναι καὶ ἀπόλυτα ἀναγκαῖα οὐσιαστικὴ προϋπόθεση τῆς ἠθικῆς Ἀλήθειας. Ἡ μεταφυσικὴ ἀλήθεια εἶναι τὸ μοναδικὸ στέρεο καὶ ἀσάλευτο βῆμα καὶ τῆς ἠθικῆς Ἀλήθειας. Ἡ βάση καὶ τῆς Ἠθικῆς, ὡς ἐπιστήμης τῆς Ἀρετῆς καὶ τοῦ Ἠθικοῦ Χρέους. Καὶ ἡ Ἠθικὴ θεμελιώνεται ἀσάλευτα μόνο ἀπάνω στὴ μεταφυσικὴ Ἀλήθεια. Ἡ Ἠθικὴ εἶναι κόρη τῆς Μεταφυσικῆς, ἂν καὶ ἀπὸ μι' ἄλλη ἀποψη, πὺν θὰ ἴδοῦμε πιὸ κάτω (Κεφάλαιο τὸ «Πρῶτο φῶς»), ἡ Ἠθικὴ εἶναι ἡ Βεατρικὴ πὺν ἀνεβάζει στοὺς οὐρανοὺς καὶ τοὺς παραδείσους τῆς Μεταφυσικῆς.

*

Στὴν Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας εἶδαν τὸ φῶς τοῦ Κόσμου δύο ἔννοιες τῆς Ἀλήθειας. Ὑπάρχει ἀλήθεια λογικὴ καὶ ἀλήθεια πραγματολογικὴ. Ἀλήθεια τοῦ Λόγου καὶ ἀλήθεια τοῦ ὄντος. Ἡ πρώτη ἀλήθεια εἶναι ἡ ἀλήθεια τῆς ἀπόλυτης ἐσωτερικῆς ἁρμονίας τοῦ Λόγου μὲ τὸ ἴδιο τὸ ἐσωτερικὸ ἐγὼ του, μὲ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του, μὲ ἄλλους λόγους τῆς ἁρμονίας τοῦ Λόγου μὲ τοὺς ἀπόλυτους καὶ αἰώνιους φυσικοὺς ἐσωτερικοὺς

νόμους τῆς οὐσίας του, τοὺς νόμους τῆς Λογικῆς, στὴ στιγμή τῆς μὴ ὑπέρβασης τοῦ Λόγου πρὸς τὸν κόσμον τοῦ ὄντος¹.

Ἡ δεύτερη ἀλήθεια εἶναι ἡ ὄντολογικὴ ἀλήθεια, ἡ ἀλήθεια τῆς ἀπόλυτης ἁρμονίας τοῦ Λόγου καὶ τοῦ ὄντος.

Ἡ διάκριση αὐτὴ τῆς λογικῆς καὶ τῆς ὄντολογικῆς ἢ μεταφυσικῆς Ἀλήθειας προϋποθέτει φυσικὰ τὴν διάκριση τῆς Λογικῆς καὶ τῆς Μεταφυσικῆς, ὡς καθαρῆς θεωρητικῆς ὄντολογίας. Καὶ ἡ διάκριση αὐτὴ ἔχει θέση μόνο στὴν κοσμοθεωρία τοῦ μεταφυσικοῦ Ὑλισμοῦ, ὡς καὶ στὴν κοσμοθεωρία τοῦ μεταφυσικοῦ Δυϊσμοῦ, δὲν ἔχει ὅμως καμμιά θέση στὴ μεταφυσικὴ κοσμοθεωρία τῆς ἀπόλυτης ἐνότητας τοῦ Σύμπαντος, τῆς ἀπόλυτης ἐνότητας καὶ ταυτότητας τοῦ Λόγου καὶ τοῦ ὄντος. Τὴν κοσμοθεωρία τοῦ μονιστικοῦ Σπινιτουαλισμοῦ, τοῦ Πανπνευματολογισμοῦ καὶ τῆς Πανπνευματολατρίας. Στὴν κοσμοθεωρία αὐτὴ ἡ Λογικὴ καὶ ἡ Μεταφυσικὴ ταυτίζονται ἀπόλυτα. Ἡ Λογικὴ εἶναι συνάμα καὶ ταυτόχρονα καὶ ὄντολογία — Μεταφυσικὴ. Οἱ νόμοι τοῦ Λόγου (τῆς καθαρῆς Λογικῆς) εἶναι καὶ νόμοι τοῦ ὄντος. Ἡ λογικὴ ἀλήθεια εἶναι καὶ πραγματολογικὴ ἀλήθεια, ὄντολογικὴ ἀλήθεια. Καὶ ἡ ἀπόλυτη μεταφυσικὴ ἀλήθεια εἶναι πραγματολογικὴ ἀλήθεια, ἀλήθεια τοῦ ἀπολύτου ὄντος. Τὸ ὄν καὶ ὁ Λόγος εἶναι ἓνα καὶ τὸ αὐτό.

*

Τὸ δεύτερο μεγάλο πρόβλημα τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἀλήθειας, ποὺ ἐπιβάλλεται νὰ θεωρηθῆ ἔδῳ γενικώτατα εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς ἀξίας ἢ τῶν ὁρίων τῆς Ἀνθρώπινης Γνώσης. Ὁ κύριος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς Μεταφυσικῆς, εἴπαμε ἤδη, εἶναι ἡ θήρα τοῦ ὄντος, ἡ κατάκτηση καὶ κατοχὴ τῆς ἀπόλυτης ὄντολογικῆς Ἀλήθειας, τῆς μεταφυσικῆς Ἀλήθειας. Ἀλλὰ τὸ ἔργο τῆς θήρας τοῦ ὄντος εἶναι ἔργο τοῦ Πνεύματος. Συνεπῶς πρὶν ἀπὸ τὴν φιλοσοφικὴν διερεύνηση τοῦ προβλήματος τῆς οὐσίας τοῦ ὄντος εἶναι ἀνάγκη νὰ διαφωτισθῆ τὸ πρόβλημα τῶν ὁρίων τῆς γνωστικῆς δυνάμεως τοῦ Ἀνθρώπινου Πνεύματος, τῶν ὁρίων τῆς ἀνθρώπινης Γνώσης, ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς Μεταφυσικῆς.

Τὸ πρόβλημα τῶν ὁρίων τῆς Γνώσης συμπλέκεται καὶ συνδέεται ἔσωτερικὰ καὶ οὐσιαστικὰ βαθύτατα μὲ τὸ πρόβλημα τῆς πηγῆς ἢ τῶν πηγῶν τῆς Γνώσης. Φυσικὰ τὰ ὅρια τῆς Γνώσης εἶναι τὰ ὅρια τῆς πηγῆς τῆς ἢ τῶν πηγῶν τῆς. Τὰ ὅρια τῆς γνωστικῆς δυνάμεως ἢ τῶν γνωστικῶν δυνάμεων τοῦ Ἀνθρώπινου Πνεύματος.

1. Οἱ νόμοι αὗτοι εἶναι οἱ νόμοι τῆς ταυτότητας, τῆς μὴ ἀντίφασης, τοῦ ἀποκλειόμενου μέσου ἢ τρίτου, τῆς αἰτιότητας καὶ τῆς σκοπιμότητας (τεολογίας).

Οἱ κυριώτερες γνωσιολογικὲς θεωρίαι, ποὺ εἶδαν τὸ φῶς στὴν Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας ἀπάνω στὸ πρόβλημα αὐτό, εἶναι οἱ θεωρίαι τοῦ Ἐμπειρισμοῦ, τοῦ Ὁρθολογισμοῦ καὶ τοῦ Κριτικισμοῦ.

Ἡ πρώτη θεωρία, ἡ θεωρία τοῦ Ἐμπειρισμοῦ, (ἀρχαῖοι σοφιστές, Στωϊκοί, Ἐπικούρειοι, Bacon, Locke, Hume, Condillac, Helvetius, J. St. Mill, W. James, Avenarius, Mach κ.ά.) δέχεται ὡς μόνη πηγὴ τῆς Γνώσης τὴν αἰσθητηριακὴν Ἐμπειρίαν, τὴν πηγὴν τῶν Αἰσθήσεων.

Ἡ θεωρία τοῦ Ὁρθολογισμοῦ (Πυθαγόρας, φιλόσοφοι τῆς Ἑλεατικῆς Σχολῆς, Ἡράκλειτος, Ἀναξαγόρας, Σωκράτης, Πλάτων, Ἀριστοτέλης, Πλωτῖνος, Descartes, Malebranche, Spinoza, Leibniz, Fichte, Schelling, Hegel κ.ά.) δέχεται ἀντίθετα ὡς πηγὴ τῆς Γνώσης τὸ Πνεῦμα.

Ἡ τρίτη θεωρία, ἡ θεωρία τοῦ Κριτικισμοῦ τοῦ Κάντ, δέχεται δύο πηγὰς τῆς Γνώσης, τὴν Αἰσταντικότητα (Sinnlichkeit) καὶ τὴν Διάνοιαν (Verstand).

Ἡ δρθή γνωσιολογικὴ θεωρία, στὰ μάτια τοῦ στοχαστῆ τῶν στοχασμῶν αὐτῶν, εἶναι ἡ θεωρία τοῦ Ὁρθολογισμοῦ, στὸ ἀληθινὸ ὅμως νόημα τοῦ Λόγου.

Ὁ γνωσιολογικὸς Ἐμπειρισμὸς ξεκινάει ἀπὸ τὸ μεταφυσικὸ Ὑλισμὸ καὶ στηρίζεται στὸ μεταφυσικὸ Ὑλισμὸ καὶ φυσικὰ δὲν εἶναι δυνατὸ ποτὲ νὰ συλλάβῃ τὸ ἀληθινὸ νόημα τοῦ Λόγου, ὡς καθαρῶς θεωρητικοῦ Λόγου, ὡς ἐλεύθερης δημιουργικῆς πνευματικῆς δύναμης. Τοῦ Λόγου, ὡς δύναμης πνευματικῆς αὐτενεργείας καὶ αὐτοδημιουργίας. Τὸ ρόλο τοῦ Πνεύματος ὁ Ἐμπειρισμὸς βλέπει ὡς τελείως παθητικόν. Ἀπὸ τὴν Ἀριστοτελικὴν φιλοσοφίαν τῆς Ψυχῆς ἀγνοεῖ τελείως τὸν ποιητικὸν Νοῦν καὶ γνωρίζει μόνον τὸν παθητικὸν Νοῦν. Καὶ ὅμως ὁ Λόγος, στὴν ἀληθινὴ οὐσία του, εἶναι καθαρὰ ποιητικὸς Λόγος, αὐτενεργητικὸς, αὐτόνομος καὶ δημιουργικὸς Λόγος. Δημιουργικὴ πνευματικὴ Ἐνόραση, ποὺ σφιχταγκαλιάζει τὴν ἀλήθειαν τοῦ ὄντος ἄμεσα στὴν ὑπέροχτη στιγμὴ τῆς δημιουργικότητάς του, τὴ στιγμὴ τοῦ δημιουργικοῦ ταυτισμοῦ του μὲ τὸ ὄντως ὄν. Καθαρὴ πνευματικὴ αὐτενεργεία, αὐτοδημιουργία, καὶ μόνον αὐτενεργεία καὶ αὐτοδημιουργία. Τὸ αἰσθητηριακὸ ὕλικὸν εἶναι μόνον τὸ ὕλικὸν τῆς δημιουργίας τοῦ Λόγου. Ὁ Λόγος, ἐλεύθερος στὴν οὐσία του, δηλαδὴ ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῆς Αἰσθήσεως, ὑπερβαίνει τὸν κόσμον τῆς αἰσθητηριακῆς Ἐμπειρίας (τῆς γνώσης τῶν Αἰσθήσεων) καὶ προχωρεῖ στοὺς δικούς του κόσμους, τοὺς κόσμους τῆς αὐτενεργητικότητάς του καὶ τῆς αὐτοδημιουργικότητάς του. Ἡ Ἀνθρώπινη Γνώση εἶναι ἀληθινὸ μυστήριον. Μυστήριον μυστηρίων! Καὶ τὸ μυστήριον τῆς Γνώσης εἶδε μόνον ὁ θεῖος Πλάτων στῆς ἐκπληκτικὰς πνευματικὰς ἐνοράσεις του τῶν κόσμων τῆς ψυχῆς τοῦ ἀπολύτου ὄντος καὶ τῆς ἀνατάσεως του πρὸς τοὺς κόσμους τῆς φιλοσοφίας του τῶν Ἰδεῶν. Τὸ πρόβλημα τῆς Γνώσης εἶναι δυνατὸ νὰ φωτιστῆ μόνον στὸ φῶς τῆς φιλοσοφίας τῶν Ἰδεῶν τοῦ Πλάτωνος. Ἡ Γνώση προϋποθέτει τὸν κόσμον τῶν Ἰδεῶν, στὸ νόημα τοῦ Πλάτωνος, τὸν κόσμον τοῦ ἀπολύτου Πνεύματος, τὸ νοητὸν κόσμον τῶν πνευματικῶν οὐσιῶν τοῦ μεταφυσικοῦ Κόσμου, μ' ἕνα λόγο τὸν κόσμον τοῦ Θεοῦ. Ἡ Γνώση, στὴν ἀπόλυτη πραγματικότητά — Ἀλήθεια,

είναι ανάμνηση από την προϋπαρξή μας και τη ζωή μας μέσα στον κόσμο του Πνεύματος, όπως θαυμασιώτατα αναπτύσσει τη θεωρία αυτή ο Πλάτων στο Μένωνα και στο Φαίδωνα. Ἡ ζωή μας, ἡ πνευματική ζωή μας μέσα στον κόσμο του ἀπολύτου Λόγου, του Θεοῦ, εἶναι ἡ Ἀλήθεια, ἡ ἀπόλυτη καὶ αἰώνια Ἀλήθεια.

Ἡ θεωρία τοῦ Κάντ δέχεται τὴ δημιουργικότητα τοῦ Πνεύματος καὶ τὴ συνθετικὴ φύση τῆς Γνώσης, ἀλλὰ περιορίζει τὴ δημιουργικότητα τοῦ Λόγου καὶ τὰ ὅρια τῆς Ἀνθρώπινης Γνώσης μόνο μέσα στὰ ὅρια τοῦ κόσμου τῆς αἰσταντικῆς Γνώσης, τῆς Ἐμπειρίας, ὡς σύνθεσης τοῦ ὑλικοῦ τῶν Αἰσθήσεων (αἰσταντικῶν ἐνοράσεων), καὶ τοῦ καθαροῦ στοιχείου τῆς Διάνοιας (καθαρῶν διανοητικῶν ἐννοιῶν ἢ κατηγοριῶν). Μὲ ἄλλους λόγους ὁ Κάντ περιορίζει τὰ ὅρια τῆς Ἀνθρώπινης Γνώσης μέσα στὰ ὅρια τοῦ φυσικοῦ Κόσμου τῶν φυσικῶν φαινομένων. Ὁ Κάντ δὲν προχωρεῖ καὶ δὲ ριψοκινδυνεύει μέσα στοὺς κόσμους τῆς μεταφυσικῆς καὶ τῆς γνωσιολογίας τοῦ Πλάτωνος.

*

Στὸν κύκλο τῆς γνωσιολογικῆς φιλοσοφίας τοῦ προβλήματος τῆς ἀξίας καὶ τῶν ὁρίων τῆς Ἀνθρώπινης Γνώσης ἡ κριτικὴ Μεταφυσικὴ θέτει τὸ ἐρώτημα: Ἡ Ἀνθρώπινη Γνώση κατορθώνει νὰ συλλάβῃ τὴν ἀπόλυτη Ἀλήθεια, τὴν ἀλήθεια τῆς οὐσίας τοῦ ὄντος, τὴν ὄντολογικὴ, τὴ μεταφυσικὴ Ἀλήθεια; Εἰδικώτερα καὶ σχετικὰ μὲ τὸν κύριο ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τῶν στοχασμῶν αὐτῶν τὸ Ἀνθρώπινο Πνεῦμα ἔχει τὴ δύναμη νὰ διαφωτίσῃ τὸ πρόβλημα τῆς ἀνθρώπινης μοίρας ὅστερ' ἀπὸ τὸ θάνατο; Ἐχει τὴ δύναμη νὰ βεβαιώσῃ τὴν Ἀθανασία τῆς ψυχῆς τοῦ Ἀνθρώπου, ὡς ἀτόμου καὶ προσωπικότητας;

Οἱ κυριώτερες γνωσιολογικὲς θεωρίες, ποὺ εἶδαν τὸ φῶς στὸ παρελθὸν ἀπάνω στὸ πρόβλημα αὐτό, εἶναι οἱ θεωρίες τοῦ Δογματισμοῦ, τοῦ Σκεπτικισμοῦ καὶ τοῦ Κριτικισμοῦ.

Ὁ Δογματισμὸς (Προσωκρατικοὶ φιλόσοφοι, Σωκράτης, Πλάτων, Ἀριστοτέλης, Πλωτῖνος, Descartes, Malebranche, Spinoza, Leibniz κ.ἄ.) δίνει καταφατικὴ ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα τῆς δυνατότητας τῆς Γνώσης στὴν περιοχὴ τῆς θεωρητικῆς ὄντολογίας, τῆς Μεταφυσικῆς.

Ὁ Σκεπτικισμὸς (Πρωταγόρας, Γοργίας, Πύρρων, Αἰνεσίδημος, Σέξτος Ἐμπειρικός, Ἀρκεσίλαος, Καρνεάδης, Montaigne, Schulze G. E., Nietzsche κ.ἄ.) ἀντιμάχεται τὸ Δογματισμό. Θεμελιακὸ δόγμα τοῦ Σκεπτικισμοῦ εἶναι ἡ Ἀμφιβολία γιὰ ὅλα, ἡ ἄρνηση τῆς Ἀλήθειας, μὲ φυσικὴ συνέπεια τὴν ἀπόλυτη παθητικὴ στίς σφαῖρες τῆς ἠθικῆς καὶ τὴν ἠθικὴ ἀποσύνθεση τῆς Ζωῆς. Ὁ Σκεπτικισμὸς καταλήγει στὸ Μηδενισμὸ (Γοργίας) μὲ τὰ ἴδια ἀποτελέσματα ποὺ ἔχει καὶ ὁ μεταφυσικὸς Ὑλισμὸς.

Ὁ Σκεπτικισμὸς, στὴν πραγματικότητα, εἶναι κατάσταση πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς κατάπτωσης καὶ παρακμῆς. Ἡ Ζωὴ θέλει καὶ ἀπαιτεῖ τὴ βεβαιότητα, τὴν ἀπόλυτη πνευματικὴ βεβαιότητα, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ

ποτέ, οὔτε μιὰ στιγμή, μέσα στὸν κόσμο τοῦ κράτους τοῦ ζόφου τῆς Ἀμφιβολίας, τοῦ Σκεπτικισμοῦ, καὶ φανερώνεται μόνο στὸς καιροὺς τῆς παρακμῆς τῶν ἀτόμων ἢ τῶν λαῶν. Καὶ σύμφωνα μὲ τὸ θεμελιώδη αὐτὸ νόμο τῆς Ζωῆς ὁ Σκεπτικισμὸς εἶδε τὸ φῶς καὶ στὸ ἡλιοβασίλεμα τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας. Στὶς μεγάλες ὥρες τῶν καιρῶν τῆς Αὐγῆς καὶ τοῦ Ἡλιομεσημεριοῦ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου εἶναι τελείως ἄγνωστος ὁ Σκεπτικισμὸς.

Ἀπὸ τὴν ἀντίθεση τοῦ Δογματισμοῦ καὶ τοῦ Σκεπτικισμοῦ βγήκε ὁ κριτικισμὸς τοῦ Κάντ. Ἡ θεωρητικὴ φιλοσοφία τοῦ θεμελιωτῆ τοῦ Κριτικισμοῦ στὴν περιοχὴ τῆς Φιλοσοφίας διακρίνει δύο κόσμους. Τὸν κόσμο τῶν φυσικῶν φαινομένων καὶ τὸν κόσμο τῶν ὄντως ὄντων (Ding an sich), τῶν μεταφυσικῶν πνευματικῶν νοουμένων. Ἡ μόνη δυνατὴ καθαρὴ θεωρητικὴ γνώση, κατὰ τὸν Κάντ, εἶναι ἡ Ἐμπειρία, στὸ νόημα τῆς φιλοσοφίας του, ὡς σύνθεση τῆς «ὕλης» καὶ τῆς «μορφῆς» τῆς Γνώσης, τῶν αἰσθητηριακῶν ἐνοράσεων μέσα στὸ Χῶρο καὶ τὸ Χρόνο καὶ τῶν καθαρῶν ἐννοιῶν τῆς Διάνοιας. Τὰ ὄρια τῆς Ἐμπειρίας, κατὰ τὴν φιλοσοφία τοῦ Κάντ, εἶναι τὰ ὄρια τῶν αἰσθητηριακῶν ἐνοράσεων, δηλαδὴ τὰ ὄρια τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου τῶν φυσικῶν φαινομένων. Ἡ Ἐμπειρία μᾶς γνωρίζει τὸν Κόσμο μόνο ὡς κόσμο φαινομένων. Ὁ Κόσμος τῶν ὄντως ὄντων, τῶν νοουμένων, εἶναι στὴν οὐσία του, ἀπὸ τὸ δρόμο τοῦ καθαροῦ θεωρητικοῦ Λόγου, τελείως ἀσύλληπτος, ἄγνωστος καὶ ἀγνώριστος, ὑπερβατικός, αἰώνιο μυστήριον. Γιὰ τὴν γνώση τοῦ ὑπερβατικοῦ αὐτοῦ κόσμου τῶν πνευματικῶν οὐσιῶν (τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀθάνατης Ψυχῆς, τῆς Ἐλευθερίας), κατὰ τὸν Κάντ, ἀπαιτεῖται ἡ δύναμη τῆς ἀμεσης πνευματικῆς Ἐνόρασης. Τὴ δύναμη ὅμως αὐτὴ ἔχει μόνο ὁ Θεός. Ὁ Ἄνθρωπος ἔχει μόνο τὴ δύναμη τῶν αἰσταντικῶν ἐνοράσεων, τῆς γνώσης τῶν αἰσθήσεων, τῆς αἰσθητηριακῆς Ἐμπειρίας, καὶ γνωρίζει μόνο τὸν κόσμο τῶν αἰσθητῶν φυσικῶν φαινομένων.

Μὲ τὸ σκοπὸ νὰ ξεπεραστῇ ἡ πεσσιμιστικὴ, ἀπὸ γνωσιοθεωρητικὴ ἀποψη, θεωρητικὴ φιλοσοφία τοῦ Κάντ εἶδαν τὸ φῶς στὸ 19ο αἰῶνα τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα τῶν τριῶν μεγάλων φιλοσόφων τοῦ Γερμανικοῦ Ἰδεαλισμοῦ (βλ. σελ. 117), ποὺ στὸ βάθος τους δὲν εἶναι παρὰ μιὰ μεγαλειώδους προσπάθεια τοῦ καθαρῶν θεωρητικοῦ Ἀνθρώπινου Λόγου ν' ἀνοίξῃ τὸ δρόμο πρὸς τοὺς κόσμους τῆς θεωρητικῆς Μεταφυσικῆς, ποὺ εἶχε κλείσει ἡ θεωρητικὴ φιλοσοφία τοῦ Κάντ. Ἡ ἴδια τάση χαρακτηρίζει καὶ τὴν φιλοσοφία πολλῶν ἄλλων μεγάλων φιλοσόφων τῶν δύο τελευταίων αἰώνων καὶ ἰδίως τὴν φιλοσοφία τοῦ Bergson καὶ τοῦ Lavelle.

Ὁ Κάντ ἀρνιέται στὸν Ἄνθρωπο τὴν θεωρητικὴν δύναμη νὰ γνωρίσῃ τὸ μεταφυσικὸν κόσμον καὶ συνεπῶς νὰ θεμελιώσῃ τὴν θεωρητικὴν Μεταφυσικὴν. Ὅπως ὅμως ἔθεσε ὁ Κάντ τὸ γνωσιοθεωρητικὸ πρόβλημα στὰ «Προλεγόμενα σὲ κάθε μεταφυσικὴ τοῦ μέλλοντος» καὶ στὴν «Κριτικὴ τοῦ καθαρῶν λόγου» καὶ ὕστερ' ἀπὸ τὸν περιορισμὸ τῶν θεωρητικῶν γνωστικῶν δυνάμεων τοῦ Ἀνθρώπου μόνο μέσα στὰ ὄρια τοῦ κόσμου τῆς αἰσθητηριακῆς Ἐμπειρίας, τοῦ κόσμου τῶν φυσικῶν φαινομένων, δὲν ἦταν δυνατὸ

φυσικά παρὰ νὰ φτάση, ὅπως καὶ ἔφτασε, στὸ θεωρητικὸ ἀδιέξοδο καὶ στὴν ἀρνηση τῆς θεωρητικῆς Μεταφυσικῆς, ἂν καὶ στὸ βάθος εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ φλογεροὺς πιστοὺς τῆς θρησκείας τοῦ ἀπολύτου Ἰδεαλισμοῦ καὶ τῆς κοσμοθεωρίας τοῦ Θεϊσμοῦ καὶ τῆς ὑπαρξης τοῦ νοητοῦ μεταφυσικοῦ Κόσμου τοῦ Πνεύματος.

Ἄλλ' ἢ θεωρητικὴ φιλοσοφία τοῦ 20οῦ αἰώνα κατορθώνει νὰ ξεπεράσῃ τὴν πεσσιμιστικὴν θεωρητικὴν φιλοσοφίαν τοῦ Κάντ, βαδίζοντας στὸ θεωρητικὸ δρόμο, ποὺ εἶχε δείξει, ἂν καὶ ὄχι πλατεῖα καὶ ἀποτελεσματικά, σ' ἕν' ἀπὸ τὰ τελευταῖα ἔργα του («Οἱ κανόνες τῆς καθοδήγησης τοῦ Πνεύματος») ἢ φιλοσοφικὴ σκέψη τοῦ Descartes, ποὺ ἀκολουθοῦσε στὸ δρόμο αὐτὸ τῆς φιλοσοφίας του τὸ δρόμο τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας. Τὸ μεγάλο σφάλμα τοῦ Κάντ, στὰ μάτια τοῦ στοχαστῆ τῶν στοχασμῶν αὐτῶν, ὑπῆρξε τὸ γεγονὸς ὅτι ἐνθουσιώτατος θαυμαστῆς τοῦ Ἀριστοτέλη ἄγνόησε τελείως τὴ σημαντικώτερη ἴσως μεταφυσικὴ θεωρία ὅλης τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας, τὴ θεωρία τῆς «μετοχῆς» τοῦ Ἡρακλείτου, τῆς «μεθέξεως» τοῦ Πλάτωνος καὶ τῆς «μεταλήψεως» καὶ «μετοχῆς» τοῦ Ἀριστοτέλη στὸν κόσμον τῆς Μεταφυσικῆς. Τὴ θεωρία τῆς «μετοχῆς» ἢ «μεθέξεως» τοῦ Ἀνθρώπινου Πνεύματος στὸν κόσμον τῶν Ἰδεῶν καὶ τοῦ Θεοῦ, ποὺ φωτοκατακλύζει ὅλους τοὺς κόσμους τοῦ μεταφυσικοῦ προβλήματος καὶ ὀδηγεῖ στὴ θεμελίωση τῆς θεωρητικῆς Μεταφυσικῆς (βλ. τὸ τέλος τοῦ Κεφαλαίου τοῦ προβλήματος τοῦ Θεοῦ).

Ὁ καθαρὸς θεωρητικὸς δημιουργικὸς Ἀνθρώπινος Λόγος, στὰ μάτια μας, ἔχει τὴ δύναμιν νὰ συλλάβῃ τὴν οὐσία τοῦ ἀπολύτου ὄντος, τὴν ἀπόλυτην μεταφυσικὴν Ἀλήθειαν, καὶ νὰ θεμελιώσῃ τὴ θεωρητικὴν Μεταφυσικὴν ἀπάνω σὲ γενὰ καὶ ἀπολύτως ἀσάλευτα θεμέλια. Ἀπάνω στὴν ἀποδεικτικὴν βεβαιότητα καὶ γιὰ τὴν ὑπαρξιν καὶ γιὰ τὴν οὐσίαν τοῦ νοητοῦ μεταφυσικοῦ κόσμου τοῦ Πνεύματος καὶ εἰδικὰ τῆς Ἀθανασίας τῆς ἀτομικῆς ψυχῆς τοῦ Ἀνθρώπου, ὡς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς προσωπικότητας. Ἡ καθαρὴ θεωρητικὴ Μεταφυσικὴ, ὕστερ' ἀπὸ τὴ δραματικώτατη περιπέτειά της μέσα στὰ χεῖρα ὅπου τὴν ἔριξε ἡ θεωρητικὴ φιλοσοφία τοῦ Κάντ καὶ μετὰ ἀπὸ τὴν τελείαν συντριβὴν — καὶ ἀπὸ τὴν Ἐπιστήμην καὶ ἀπὸ τὴν Φιλοσοφίαν — στὸν αἰῶνα μας τῆς κοσμοθεωρίας τοῦ μεταφυσικοῦ Ὑλισμοῦ, εἶναι σὲ θέσιν στὴν ἐποχὴν μας νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἀπόλυτην ἀλήθειαν τῆς σπριτουαλιστικῆς καὶ ἰδεαλιστικῆς μεταφυσικῆς κοσμοθεωρίας καὶ νὰ θεμελιώσῃ ἀκλόνητα καὶ δημιουργικὰ τὴ θεωρητικὴν Μεταφυσικὴν, ὡς καθαρὴν θεωρητικὴν Ὀντολογία.

1. Σ' ἕν' ἀπὸ τὰ τελευταῖα ἔργα του «Ἐνας νέος ὑψηλὸς τόνος στὴ Φιλοσοφία» (1796) ὁ Κάντ χαρακτηρίζει τὸν Πλάτωνα ὡς «πατέρα τῆς φαντασιοκοπίας» («Vater der Schwärmerei»). Καὶ ὁμοίως ἡ ἀπόλυτη ἀλήθεια, ὅπως ἀπόδειξε ἡ Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας, εἶναι ὅτι μόνον ὁ Πλάτων, ἀπ' ὅλους τοὺς μεταφυσικοὺς ὄλους τοῦ Κόσμου καὶ ὄλων τῶν αἰώνων, εἶδε τὸ αἰώνιο μυστικὸν τοῦ ὄντος, τοῦ ἀπολύτου ὄντος (Πραγματικοῦ). Ὁ Πλάτων εἶναι τὸ ρεαλιστικώτερον μεταφυσικὸν πνεῦμα ὅλης τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας ὄλου τοῦ Κόσμου.

Τὸ Ἀνθρώπινο Πνεῦμα, στὶς μεγάλες κοσμογονικὲς στιγμὲς τῆς ἀπόλυτης δημιουργικῆς ἐνότητάς του καὶ ταυτότητάς του μὲ τὸ Σύμπαν, στὶς στιγμὲς τοῦ μεγάλου μυστηρίου τῆς Ζωῆς — Δημιουργίας, ἔχει τὴ δύναμη νὰ συλλάβῃ τὴν ψυχὴ τοῦ ἀπολύτου ὄντος — ἀπολύτου Πραγματικοῦ, τοῦ κόσμου τῆς Μεταφυσικῆς. Ὁ καθαρὸς θεωρητικὸς Ἀνθρώπινος Λόγος ἔχει τὴ δύναμη νὰ συλλάβῃ τὴν ἀπόλυτη κι' αἰώνια Ἀλήθεια τοῦ ὄντος ὄντος, τὴ μεταφυσικὴ Ἀλήθεια, τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ. Ὑπάρχει ἀπόλυτη κι' αἰώνια ἀλήθεια. Ἡ ἀπόλυτη κι' αἰώνια Ἀλήθεια τῆς οὐσίας, τῆς ψυχῆς τοῦ ἀπολύτου κι' αἰωνίου ὄντος. Ὑπάρχει τὸ ἀπόλυτο κι' αἰώνιο ὄν, ἄρα ὑπάρχει καὶ ἡ ἀπόλυτη κι' αἰώνια Ἀλήθεια. Μέσα μας ὑπάρχει καὶ τὸ αἰώνιο μυστήριον καὶ τὸ ἀπόλυτο φῶς τοῦ αἰωνίου Μυστηρίου. Τὸ φῶς τῆς ἀπόλυτης κι' αἰώνιας Ἀλήθειας, τῆς ἀλήθειας τοῦ Πνεύματος, τῆς μεταφυσικῆς Ἀλήθειας. Ὁ ἄνθρωπος, στὸ φῶς τῆς ὀρθῆς Γνωσιολογίας καὶ τῆς μόνης ὀρθῆς δημιουργικῆς ὄντολογίας — Μεταφυσικῆς, εἶναι καὶ τὸ ὑποκείμενο καὶ τὸ ἀντικείμενο τῆς γνώσης τοῦ καθαρῶν θεωρητικοῦ Λόγου. Καὶ ὁ Λόγος καὶ τὸ ὄν. Ἡ ἀπόλυτη ταυτότητα καὶ τοῦ Λόγου καὶ τοῦ ὄντος. Ἡ Ἀπορία, τὸ Μυστήριον καὶ ἡ Ἀλήθεια τοῦ Μυστηρίου, τὸ Φῶς. Ἡ οὐσία τοῦ Πνεύματος εἶναι ἡ οὐσία τῆς Ἀλήθειας. Ἡ δύναμη τῆς ἀστραφτερῆς πνευματικῆς ἐνόρασης τῆς ἀπόλυτης κι' αἰώνιας Ἀλήθειας, τῆς ψυχῆς τοῦ ἀπολύτου ὄντος, εἶναι ἔμφυτη μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ Ἀνθρώπου, ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς δημιουργίας του ἀπὸ τὴ Θεότητα, ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς δημιουργίας ὅλου τοῦ Κόσμου ἀπὸ τὸ Θεό. Τὰ πάντα μέσα στὸν Κόσμο εἶναι θεῖα. Δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ. Θεῖος ὁ ἄνθρωπος καὶ θεῖα ἡ ψυχὴ του. «Πάντα πλήρη θεῶν» (Θαλῆς) εἶναι ἡ ὑπέροχη σοφία τοῦ Ἰεροῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου. Ἡ ἀπόλυτη κι' αἰώνια Ἀλήθεια. Ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει τὰ πάντα μὲ τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς του καὶ μόνο μὲ τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς του, τῆς θείας στὴ φύση τῆς ψυχῆς του, κόρης τοῦ Θεοῦ. Ὅλοι οἱ αἰῶνες ἔσκυψαν ἀπάνω ἀπὸ τὴν ἄβυσσος τοῦ προβλήματος τῆς Ἀλήθειας, τοῦ προβλήματος τῆς οὐσίας, τῆς ψυχῆς, τοῦ ἀπολύτου ὄντος. Στὴν κορυφὴ ὅμως ὅλων τῶν κορυφῶν τῆς πρὸ ὑψηλῆς καὶ τῆς μόνης ὀρθῆς καὶ ἀληθινῆς μεταφυσικῆς τῆς Γνώσης (τῆς καθαρῆς θεωρητικῆς Γνωσιολογίας) δὲν ἀστράφτει τὸ φῶς τῆς ἀπόλυτης κι' αἰώνιας Ἀλήθειας, τὸ φῶς τῆς ἀληθινῆς Γνώσης ἢ Σκέψης; Ἡ Ἀλήθεια εἶναι ἀστραπὴ τοῦ Θεοῦ μέσα στὰ βάρη τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Καὶ οἱ ἀθάνατοι λόγοι τοῦ ἔθνικοῦ μας ποιητῆ: «Ἄστραψε φῶς κι' ἐγνώρισε ὁ νεῖος τὸν ἑαυτό του» δὲν ἀποκαλύπτουν τὸν ποιητὴ τῶν «Ἐλεύθερων Πολιορκημένων» ὅλων τῶν αἰώνων τοῦ παναιώνιου Πανελληνισμοῦ ἀνεβασμένο στὶς αἰώνιες κορυφές τῆς θεωρίας τῆς ἐθνικῆς μας Μεταφυσικῆς τῆς ἀνθρώπινης Γνώσης, τῆς Μεταφυσικῆς τῆς ἀπόλυτης κι' αἰώνιας Ἀλήθειας, τῆς Ἀλήθειας τοῦ Θεοῦ;

Τὸ ἀπόλυτο κι' αἰώνιο πνευματικὸ φῶς, τὸ φῶς τῆς ἀπόλυτης κι' αἰώνιας Ἀλήθειας, τῆς ἀλήθειας τοῦ Θεοῦ, ἀστράφτει μόνο στοὺς οὐρανούς τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ, μόνο μέσα στοὺς κόσμους τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ. Μόνο ἡ Δημιουργία λυτρώνει ἀπόλυτα. Μόνο ἡ Δημιουργία εἶναι τὸ ἀπόλυτο κι' αἰώνιο φῶς. Ἡ ἀπόλυτη κι' αἰώνια Ἀλήθεια. Πηγὴ τῆς

πανδημιουργίας, τῆς ἀπόλυτης κι' αἰώνιας ἀλήθειας τῆς πανδημιουργίας, εἶναι τὸ ἀπόλυτο, ἄπειρο κι' αἰώνιο Πνεῦμα, ὁ Θεός. Καὶ τοῦ ἀπολύτου, ἄπειρου κι' αἰωνίου Πνεύματος, τοῦ Θεοῦ, ἀπειροελάχιστο μέρος τὸ Ἄνθρωπιο Πνεῦμα, ὁ Ἄνθρωπινος Δημιουργικὸς Λόγος. Ἡ φυσικὴ κι' ἔμφυτη μέσα στὰ βάρη τῆς Ἀνθρώπινης Ψυχῆς θεϊκὴ δύναμη τῶν ἀστραφτερῶν θείων ἀπολύτων, παγκόσμιων καὶ παναιώνιων πνευματικῶν ἀληθειῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V. ΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΚΟΣΜΟΘΕΩΡΙΕΣ ΑΠΑΝΩ ΣΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΟΝΤΟΣ.

Σκοπὸς τῆς Μεταφυσικῆς, ὡς καθαρῆς θεωρητικῆς Ὀντολογίας, ἐτο- νίσαμε ἤδη, εἶναι τὸ φῶς τοῦ μεταφυσικοῦ προβλήματος, τοῦ προβλήματος τῆς οὐσίας τοῦ ἀπολύτου ὄντος (Πραγματικοῦ). Τὸ φῶς ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος τοῦ προβλήματος τῆς οὐσίας τοῦ ὄντος εἶναι καὶ τὸ φῶς καὶ ἄλλων τῶν ἄλλων αἰώνιων μεταφυσικῶν καὶ ἠθικῶν προβλημάτων.

Ὁ κόσμος τῶν ἰδεῶν τοῦ Πνεύματος ἀπάνω στὸ πρόβλημα τῆς οὐσίας τοῦ ὄντος εἶναι ὁ κόσμος τῶν ἰδεῶν μιᾶς μεταφυσικῆς κοσμοθεωρίας ἢ κοσμοερμηνείας. Στὴν Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας ἄλλων τῶν λαῶν ὅλης τῆς Γῆς εἶδαν τὸ φῶς τοῦ Κόσμου στὸ παρελθὸν καὶ ὡς σήμερα ἀναρίθμητες φιλοσοφικὲς μεταφυσικὲς κοσμοθεωρίες. Ἡ πορεία τοῦ φιλοσοφικοῦ Στοχασμοῦ πρὸς τὴν πραγμάτωση τοῦ ὑπέρτατου οὐσιαστικοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ του, τοῦ σκοποῦ τῆς διείσδυσής του, στὴν ἐργασία αὐτή, μέσα στοὺς κόσμους τῶν φιλοσοφικῶν προβλημάτων ποὺ θὰ διερευνηθοῦν πιὸ κάτω καὶ κυρίως τοῦ προβλήματος τῆς Ἀθανασίας, ἐπιβάλλει τὴ γενικώτατη ἐπισκόπηση τῶν κυριώτερων ἀπὸ τίς κοσμοθεωρίες αὐτές.

Οἱ κυριώτερες φιλοσοφικὲς μεταφυσικὲς κοσμοθεωρίες, ποὺ εἶδαν ὡς σήμερα τὸ φῶς τοῦ Κόσμου ἀπάνω στὸ πρόβλημα τῆς οὐσίας τοῦ ὄντος εἶναι τρεῖς: Οἱ κοσμοθεωρίες αὐτές εἶναι οἱ κοσμοθεωρίες τοῦ μεταφυσικοῦ Ὑλισμοῦ, τοῦ μεταφυσικοῦ Σπριτουαλισμοῦ ἢ Ἰδεαλισμοῦ καὶ τοῦ μεταφυσικοῦ Δυϊσμοῦ. Καὶ οἱ τρεῖς αὐτές κοσμοθεωρίες εἶναι ἀνάγκη κι' ἐπιβάλλεται ἀπόλυτα νὰ θεωρηθοῦν ἐδῶ σὲ γενικώτατες γραμμές.

1. Η ΚΟΣΜΟΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΟΥ ΥΛΙΣΜΟΥ.

Ἡ πρώτη μεταφυσικὴ κοσμοθεωρία, ἢ κοσμοθεωρία τοῦ Ὑλισμοῦ στὴν περιοχὴ τῆς Μεταφυσικῆς, εἶναι ἐνιστικὴ ἢ μονιστικὴ, δηλαδὴ δέχεται τὴν πραγματικὴ ἀντικειμενικὴ ὑπαρξὴ μιᾶς καὶ μόνης πρώτης ἀρχῆς ὅλου τοῦ Κόσμου, τῆς ἀρχῆς τῆς Ὑλης. Σύμφωνα μὲ τὰ θεμελιώδη δόγματα τῆς κοσμοθεωρίας αὐτῆς ἢ οὐσία τοῦ ἀπολύτου ὄντος εἶναι καθαρὰ ὑλικὴ καὶ μόνο ὑλική. Τὸ Πᾶν, στὰ μάτια τῶν πιστῶν τῆς κοσμοθεωρίας

αὐτῆς, εἶναι ὑλικὸ καὶ μόνο ὑλικό. Ἀπόλυτη πραγματικότητα ἔχει μόνο τὸ φυσικὸ Σύμπαν. Καὶ τὸ φυσικὸ Σύμπαν εἶναι καθαρὰ ὑλικὸ καὶ μόνο ὑλικό. Τὸ ὑλικὸ Σύμπαν εἶναι, ὑπάρχει, κινιέται, λειτουργεῖ, ἐξελλίσσεται, διαμορφώνεται, παίρνει ἄπειρες μορφές καὶ τέλος μεταβάλλεται, φθίρεται καὶ καταστρέφεται, σύμφωνα μὲ τοὺς παγκόσμιους καὶ παναιώνιους ἀτσαλένιους φυσικοὺς μηχανικοὺς νόμους ὅλης τῆς ὑλικῆς Δημιουργίας. Τὸ κράτος τῶν φυσικῶν μηχανικῶν νόμων τοῦ ὑλικοῦ φυσικοῦ Συμπαντος εἶναι ἀπόλυτο, ἀκατάλυτο, παναιώνιο. Ὁ νόμος ὅλων τῶν νόμων τοῦ ὑλικοῦ φυσικοῦ Συμπαντος εἶναι ὁ νόμος τοῦ Πανπροσδιοριστικισμοῦ (déterminisme), ὁ νόμος τοῦ ὑλικοῦ καὶ μηχανικοῦ Αἰτιοκρατισμοῦ, ὁ νόμος τῆς ὑλικῆς φυσικῆς Ἀνάγκης, τῆς φυσικῆς Εἰμαρμένης, τῆς φυσικῆς Φθορᾶς καὶ τέλος τῆς Καταστροφῆς, μ' ἓνα λόγο τοῦ Θανάτου καὶ τοῦ Μηδενὸς ὅλων τῶν ὄντων, ὡς ὑλικῶν ὄντων.

Παρακλάδια τοῦ μεγάλου ποταμοῦ τῆς κοσμοθεωρίας τοῦ Μεταφυσικοῦ Πανυλισμοῦ εἶναι τὰ ποτάμια τοῦ Ψυχολογικοῦ Ὑλισμοῦ, τοῦ Ἠθικοῦ Ὑλισμοῦ καὶ τοῦ Ἱστορικοῦ Ὑλισμοῦ.

Ὁ Ψυχολογικὸς Ὑλισμὸς εἶναι ἡ θεωρία τοῦ Ὑλισμοῦ στὴν περιοχὴ τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ψυχῆς. Οὐσία του ἡ ἀναγωγὴ ὅλων τῶν ψυχικῶν φαινομένων σὲ φυσικὰ ὑλικὰ φυσιολογικὰ (φυσικοχημικὰ) φαινόμενα.

Ὁ ψυχολογικὸς Ὑλισμὸς θεωρεῖ τὸ Πνευματικὸ ἢ Ψυχικὸ εἴτε ὡς προϊὸν τοῦ ἐγκεφάλου, εἴτε ὡς μιὰ λειτουργία τῆς Ὑλης, εἴτε ὡς μιὰ εἰδικὴ μορφή τῆς Ὑλης, ἓνα λεπτότερο εἶδος τῆς Ὑλης.

Ὁ Ἠθικὸς Ὑλισμὸς εἶναι ὁ Ὑλισμὸς μέσα στὸν κόσμον καὶ τὶς σφαῖρες τῆς Ἠθικῆς. Καὶ ὁ Ἠθικὸς Ὑλισμὸς ὡς πρώτη πηγὴ του ἔχει τὸ Μεταφυσικὸ Ὑλισμὸ καὶ οἰκοδομεῖ στὴν περιοχὴ τῆς Ἠθικῆς μιὰ καθαρὰ ὑλιστικὴ βιοθεωρία. Καὶ ἡ βιοθεωρία αὕτη εἶναι ἡ βιοθεωρία τοῦ ὑλικοῦ Ἠδονισμοῦ ἢ Εὐδαιμονισμοῦ καὶ τοῦ πραχτικοῦ Ὁφελιμισμοῦ. Ὑπέροτατος σκοπὸς τοῦ Ἀνθρώπου στὴν ἐπίγεια ζωὴ του, σύμφωνα μὲ τὴ βιοθεωρία αὕτη, ἡ κατάκτηση καὶ ἀπόλαυση μόνο τῶν καθαρὰ ὑλικῶν ἀγαθῶν τῆς Ζωῆς, τῶν φυσικῶν ὑλικῶν ἡδονῶν, τῆς ὑλικῆς δύναμης, τοῦ ὑλικοῦ πλούτου, τῆς ὑλικῆς παντοδυναμίας καὶ παγκυριαρχίας μέσα στὴν ἀνθρώπινη Κοινωνία καὶ γενικὰ ἡ ἀπόλαυση ὅλων τῶν καθαρὰ ὑλικῶν ὠφελημάτων, χαρῶν, ἡδονῶν καὶ ἀπολάσεων τῆς Ζωῆς, στὸ καθαρὸ ὑλιστικὸ νόημα τους. Μοναδικὸς σκοπὸς τῆς Ζωῆς, στὰ μάτια τῶν ὑλιστῶν, ὁ σκοπὸς τῆς εὐημερίας ἀπὸ καθαρὰ ὑλικὴ ἀποψή. Τὸ μόνο ποὺ ὑπάρχει στὸν Κόσμον εἶναι ἡ Ὑλη.

Ὁ Ἱστορικὸς Ὑλισμὸς εἶναι ὁ Ὑλισμὸς στὶς σφαῖρες τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἱστορίας καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ. Καὶ ὁ Ἱστορικὸς Ὑλισμὸς πηγάζει ἀπὸ τὸ Μεταφυσικὸ Ὑλισμὸ. Ἀποκορύφωμά του ἡ θεωρία, ὅτι ὅλα τὰ κίνητρα τῆς ζωῆς καὶ τῆς Ἱστορίας ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ὡς ἀτόμων, καὶ ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν εἶναι ὑλικὰ (οἰκονομικὰ) καὶ μόνο ὑλικὰ.

Φυσικὰ μέσα στὸν ἰδεολογικὸν κόσμον τῆς κοσμοθεωρίας τοῦ Ὑλισμοῦ δὲν ἔχουν καμμιά ἀπολύτως θέση οἱ ἰδέες τοῦ Θεοῦ, τοῦ Πνεύματος, ὡς πρώτης δημιουργικῆς ἀρχῆς τοῦ Παντός, τῆς Ἀθανασίας, τῆς Ἐλευθερίας.

Φυσική κατάληξη τοῦ Μεταφυσικοῦ Ὑλισμοῦ ὁ Ἀθεϊσμός. Φυσικοὶ καρποί, ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος, τῆς κοσμοθεωρίας, τοῦ Ὑλισμοῦ εἶναι ὁ ἀπόλυτος Πεσσιμισμός καὶ ὁ Μηδενισμός, τόσο στὴν περιοχὴ τῆς Μεταφυσικῆς, ὅσο καὶ στὴν περιοχὴ τῆς Ἠθικῆς.

2. Η ΚΟΣΜΟΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΟΥ ΣΠΙΡΙΤΟΥΑΛΙΣΜΟΥ — ΙΔΕΑΛΙΣΜΟΥ.

Καὶ ἡ κοσμοθεωρία τοῦ Μεταφυσικοῦ Σπριτουαλισμοῦ εἶναι ἐνιστικὴ καὶ δέχεται μίαν καὶ μόνην πρώτην ἀρχὴν τοῦ Παντός. Ἀλλ' ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι τὸ Πνεῦμα. Τὸ Πᾶν, στὸ βάθος καὶ στὴν ἀληθινὴ οὐσία του, εἶναι πνευματικὸ καὶ μόνο πνευματικόν. Τὸ Φυσικὸ ἢ Σωματικὸ εἶναι φαινόμενο (μορφή) καὶ παράγωγον τοῦ Πνευματικοῦ ἢ Ψυχικοῦ.

Ἡ μεταφυσικὴ κοσμοθεωρία τοῦ Σπριτουαλισμοῦ ἢ Ἰδεαλισμοῦ βγήκε ἀπὸ τὴν πιὸ βαθειὰ πνευματικὴ ἐνόραση τῆς οὐσίας τοῦ ἀπολύτου ὄντος καὶ ἀπὸ τὴ βαθύτατη ἀνάγκη τῆς Ἀνθρώπινης Ψυχῆς, τὴν ἀνάγκη τῆς ὑπέρβασης τῆς κοσμοθεωρίας τοῦ Ὑλισμοῦ, ποὺ κεντρικὴ ἀρχὴ της εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς φθαρτότητας καὶ θνητότητας τῶν πάντων καὶ τῆς Ἀνθρώπινης Φύσης.

Τὸ πιὸ βαθὺ αἶτημα τῆς Ἀνθρώπινης Ψυχῆς, ὅπως ἐτονίστη ἤδη πιὸ πάνω, εἶναι τὸ αἶτημα τῆς Ἀθανασίας, τῆς Αἰωνιότητος. Καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἱκανοποίησης τοῦ βαθύτατου αὐτοῦ αἰτήματος τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπινου ὄντος μέσα στὸν Κόσμον ὠδήγησε στὴ θεμελίωση τῆς κοσμοθεωρίας τοῦ Σπριτουαλισμοῦ, στὴν ἀρχὴ μὲ τὴ Θρησκείαν καὶ ἔπειτα μὲ τὴ Φιλοσοφίαν.

Ἡ μεταφυσικὴ κοσμοθεωρία τοῦ Σπριτουαλισμοῦ (Πανπνευματολογισμοῦ, Πανπνευματολατρίας) ἀποκορυφώνεται στὴν κοσμοθεωρία τοῦ Θεϊσμοῦ. Θεμελιώδη δόγματα τῆς θεϊστικῆς κοσμοθεωρίας εἶναι τὰ δόγματα : α) Τῆς ὑπαρξῆς ἑνὸς πανυπέρτατου πνευματικοῦ ὄντος, ὡς δημιουργοῦ καὶ κυβερνήτη τοῦ Σύμπαντος μὲ σοφία, ἀγαθότητα, ἀγάπη καὶ στοργή, τοῦ Θεοῦ, β) Τῆς Ἀθανασίας καὶ γ) Τῆς Ἐλευθερίας.

Στὴν πνευματικὴ Ἱστορία ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητος εἶδαν τὸ φῶς τοῦ Κόσμου πολλὰς μορφὰς τῆς σπριτουαλιστικῆς κοσμοθεωρίας. Ἡ κυριώτερη μορφή της εἶναι ἡ μορφή τοῦ Πανψυχισμοῦ ἢ Πανπνευματισμοῦ. Σύμφωνα μὲ τὴν κοσμοθεωρία αὕτη τὸ Πᾶν εἶναι πνεῦμα, ψυχὴ, καὶ μόνο πνεῦμα, ψυχὴ. Τὸ Πνεῦμα, ἢ Ψυχὴ, εἶναι ἡ μόνη οὐσία τοῦ ὄντως ὄντος καὶ ἡ πρώτη ἀρχὴ καὶ αἰτία τοῦ Παντός.

Μορφὰς τῆς κοσμοθεωρίας τοῦ Πανψυχισμοῦ εἶναι ὁ Κοσμολογικὸς Μονοψυχισμὸς καὶ ὁ Κοσμολογικὸς Πολυψυχισμὸς. Ὁ πρῶτος δέχεται τὴν ὑπαρξὴ μιᾶς ψυχῆς σ' ὅλον τὸν Κόσμον, τῆς Κοσμοψυχῆς, ὡς καθαρῆς πνευματικῆς οὐσίας. Ἡ Κοσμοψυχὴ εἶναι ἡ πρώτη ὄντολογικὴ ἀρχὴ καὶ αἰτία τῆς κίνησης, τῆς λειτουργίας καὶ τῆς ζωῆς ὅλης τῆς Δημιουργίας. Ὁ δεύτερος ἀντίθετα δέχεται τὴν ὑπαρξὴ στὸν Κόσμον πολλῶν ἀτομικῶν ψυχῶν (Μονάδων).

Ἡ κοσμοθεωρία τοῦ Σπιριτουαλισμοῦ εἶναι ἡ πρώτη καὶ ἀρχαιότερη κοσμοθεωρία τῆς πνευματικῆς Ἱστορίας ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητος, μὲ τὴν πρώτη μορφή της, τὴ μορφή τοῦ Ἀνιμισμοῦ (Animisme). Ὁ Ἀνιμισμὸς (Πανψυχισμὸς) εἶναι ἡ κοσμοθεωρία τῆς πρώτης μορφῆς τῆς πνευματικῆς πάλης τοῦ Ἀνθρώπου πρὸς ὑπερνίκηση τοῦ Θανάτου καὶ κατάκτηση τῆς Ἀθανασίας. Ὁ Πανψυχισμὸς πρωτοφανερόνεται σ' ὅλες τὶς πρώτες φυσικὲς πολυθεϊστικὲς θρησκείας καὶ ἔνορξά τὸ Σύμπαν ὡς σύμπαν ἔμβιων καὶ ἔμψυχων ὄντων, ὡς σύμπαν πλημμυρισμένο ἀπὸ θεοὺς καὶ δαίμονες.

Σπιριτουαλιστὲς στὴν Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότητα ὄλοι οἱ μεγάλοι φιλόσοφοι τῆς πρώτης, τῆς Προσωκρατικῆς περιόδου τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας, καὶ ἀργότερα ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Πλωτῖνος (μονιστικὸς Σπιριτουαλισμὸς). Σπιριτουαλιστὲς στὰ Νεώτερα Χρόνια εἶναι οἱ φιλόσοφοι Descartes, Malebranche, Leibniz, Berkeley, Fichte, Schelling, Hegel, Lotze, Fechner, Maine de Biran, Ravaisson, Lachelier, Renouvier, Bergson, Lavelle κ.ἄ.

β. Η ΚΟΣΜΟΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΟΥ ΔΥΪΣΜΟΥ.

Ἡ κοσμοθεωρία τοῦ Μεταφυσικοῦ Δυϊσμοῦ ἀντιμάχεται καὶ τὶς δύο πρὸ πάντων ἐνιστικὲς κοσμοθεωρίες τοῦ Μονιστικοῦ Ὑλισμοῦ καὶ τοῦ Μονιστικοῦ Σπιριτουαλισμοῦ καὶ δέχεται ἀντίθετα δύο πρῶτες ἀρχὲς καὶ αἰτίες τοῦ Κόσμου, τὸ Πνεῦμα καὶ τὴν Ὑλὴν. Τὰ πάντα, σύμφωνα μὲ τὴν κοσμοθεωρία αὐτή, εἶναι σύνθετα ἀπὸ δύο πρῶτα στοιχεῖα, δύο πρῶτες ἀρχὲς καὶ οὐσίαι, τὴν Ὑλὴν καὶ τὸ Πνεῦμα. Καὶ ὁ Ἀνθρώπος εἶναι δυσυπόστατο καὶ σύνθετο ἀπὸ δύο οὐσίαις ὄν, τὸ φθαρτὸ καὶ θνητὸ ὑλικὸ σῶμα καὶ τὴν ἀύλη, καθαρὰ πνευματικὴ ἀφθαρτὴ καὶ ἀθάνατη ψυχὴ.

Πρῶτος δυϊστὴς φιλόσοφος στὴν Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότητα ὁ Ἀναξαγόρας. Δυϊστὲς ἐπίσης εἶναι ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων καὶ οἱ μεγάλοι πατέρες τοῦ Ἑλληνορθόδοξου Χριστιανισμοῦ. Φιλοσοφικὸς θεμελιωτὴς τοῦ Μεταφυσικοῦ Δυϊσμοῦ στὸ Νεώτερο Εὐρωπαϊκὸ Κόσμο ὁ Descartes. Δυϊστὲς ἐπίσης στὰ Νεώτερα Χρόνια εἶναι οἱ φιλόσοφοι Malebranche, Geulinx, Kant κ.ἄ.

Ἡ φιλοσοφικὴ Σκέψη θέτει ἤδη τὸ ἐρώτημα: Ποιὰ εἶναι ἡ ὀρθὴ μεταφυσικὴ κοσμοθεωρία ἀπὸ τὶς πρὸ πάντων κοσμοθεωρίαις; Ποιὰ εἶναι ἡ ἀπόλυτη ἀλήθεια ἀπάνω στὸ πρόβλημα τῆς οὐσίας τοῦ ὄντος; Ποιὰ εἶναι ἡ ἀπόλυτη ἀλήθεια, ποὺ ὀδηγεῖ στὴν ἀπόλυτη μεταφυσικὴ λύτρωση τοῦ Ἀνθρώπου στὴ ζωὴ του μέσα στὴν ἀπειρη Δημιουργία καὶ τὴν Αἰωνιότητα;

Ἡ ὀρθὴ ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἐξαρτιέται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντες. Καὶ ὁ πρῶτος καὶ κύριος ἀπὸ τοὺς παράγοντες αὐτοὺς εἶναι ἡ δύναμη τοῦ ὑψηλοῦ δημιουργικοῦ μεταφυσικοῦ Πνεύματος. Τὴν ἀπόλυτη μεταφυσικὴ λύτρωση στὸν Ἀνθρώπο χαρίζει μόνον τὸ ἀπόλυτο πνευματικὸ

φῶς, τὸ ἀπόλυτο μεταφυσικὸ φῶς. Καὶ τὸ ἀπόλυτο μεταφυσικὸ φῶς εἶναι τὸ φῶς τῆς ἀστραφτερῆς μεταφυσικῆς ἐνόρασης τοῦ θείου, στὴ ρίζα του, μεταφυσικοῦ δημιουργικοῦ Ἀνθρώπινου Λόγου. Στὰ μάτια τοῦ στοχαστῆ τῶν στοχασμῶν αὐτῶν, τὸ ἀπόλυτο μεταφυσικὸ φῶς, τὸ φῶς τῆς ἀπόλυτης μεταφυσικῆς ἀλήθειας καὶ λύτρωσης τοῦ Ἀνθρώπου, εἶναι μόνο τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ φῶς τῆς κοσμοθεωρίας τοῦ Θεϊσμοῦ. Ἡ θεωρία τοῦ Θεϊσμοῦ εἶναι ἡ ὑψηλότερη κορυφὴ τῆς κοσμοθεωρίας τοῦ Μεταφυσικοῦ Μονιστικοῦ Σπριτουαλισμοῦ. Τὸ ἔργο τῆς μεταφυσικῆς λύτρωσης τοῦ Ἀνθρώπινου ὄντος μέσα στὶς ἄβυσσες τοῦ Ἀπείρου καὶ τῆς Αἰωνιότητος εἶναι ἔργο μόνο τῆς ὑψηλῆς Μεταφυσικῆς, τῆς ὑψηλῆς «δοθῆς» Φιλοσοφίας — Μεταφυσικῆς. Ἡ ὑψηλὴ Φιλοσοφία — Μεταφυσικὴ θεμελιώνει ἀκλόνητα τὸν αἰώνιο Παρθενώνα τῆς μεταφυσικῆς κοσμοθεωρίας τοῦ ἀπολύτου Μονιστικοῦ Σπριτουαλισμοῦ — Ἰδεαλισμοῦ, τῆς κοσμοθεωρίας τοῦ καθαροῦ θεωρητικοῦ δημιουργικοῦ Ἀνθρώπινου Λόγου, ὡς ἀπειροελάχιστου μορίου τοῦ ἀπολύτου, ἀπείρου κι' αἰωνίου κοσμικοῦ Λόγου, τοῦ Θεοῦ Λόγου. Ὁ ἀπόλυτος ἀπειρος κι' αἰώνιος Λόγος, ὁ Θεός, εἶναι ἡ πρώτη καὶ μόνη ἀρχὴ κι' αἰτία τοῦ Παντός καὶ τὸ ἀπόλυτο κι' αἰώνιο φῶς τοῦ Παντός. «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ θεὸς ἦν ὁ Λόγος».

Καὶ ἡ ἀπόδειξη τῆς δοθῆς καὶ ἀπόλυτης βασιμότητος τῆς κοσμοθεωρίας αὐτῆς, στὸ φῶς καὶ τῆς κριτικῆς Φιλοσοφίας — Μεταφυσικῆς καὶ τῆς Ἐπιστήμης, εἶναι ὁ κύριος καὶ ἀληθινὸς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς ὄλων τῶν ἀκόλουθων Κεφαλαίων τῶν στοχασμῶν αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI. ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΦΩΣ.

1. Ο ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ.

Εἶναι καιρὸς ἤδη ἡ Ἀργὴ τῆς Μεταφυσικῆς νὰ ξανοιχτῆ καὶ νὰ βυθιστῆ μέσα στὰ πιὸ βαθειὰ καὶ πιὸ σκοτεινὰ πέλαγα τοῦ ἀπέραντου φουρτουνιασμένου ὠκεανοῦ τῆς Μεταφυσικῆς, πού δὲν εἶναι ἄλλος παρὰ ὁ ἀπέραντος ὠκεανὸς τοῦ αἰωνίου βάθους τοῦ Ἀνθρώπινου ὄντος, ὁ ὠκεανὸς τῆς Ἀνθρώπινης Ψυχῆς. Μοίρα καὶ χρέος τοῦ ἀργοναύτη τῆς Μεταφυσικῆς ὁ πλοῦς του μέσα στὰ βάθη καὶ τὴν καρδιὰ ὄλων τῶν ἄβυσσαλέων κόσμων τῆς ὄντολογίας τοῦ Ἀνθρώπινου ὄντος καὶ νὰ δώσῃ μιὰ φωτεινὴ καὶ δοθῆ ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα ὄλων τῶν ἐρωτημάτων τοῦ αἰωνίου μυστηρίου τῆς Σφίγγας τῆς ἀνθρώπινης Ζωῆς, στὸ ἐρώτημα τοῦ Θανάτου γιὰ τῆς Ἀθανασίας τῆς Ἀνθρώπινης Ψυχῆς. Ὁ Ἀνθρώπος, στὴν ἀληθινὴν κι' αἰώνια οὐσία του, εἶναι ὑλικὴ γιὰ πνευματικὴ φύση, φθαρτὴ θνητὴ ὕλη, ἢ ἀφθαρτο, ἀνώλεθρο καὶ ἀθάνατο πνεῦμα; Τὸ σκουλήκι ὄλων τῶν σκουληκιῶν ὄλης τῆς Γῆς γιὰ ὁ Ἡλῖος;